

Η διαβούλευση για το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας

και τα όσα δεν είπε ο κ. Δήμαρχος Λάρισας

(Κώστας Γκούμας)

Την περασμένη Τρίτη (26/9), παρουσία του Υφυπουργού κ. Σωκράτη Φάμελλου, διεξήχθη στο Χατζηγιάννειο ημερίδα παρουσίασης και διαβούλευσης των προτάσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την **1^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας**, το οποίο είχε εγκριθεί πριν 3 χρόνια (Σεπτέμβριο 2014) από την τότε κυβέρνηση.

Προσωπικά συμμετέχω στην επιστημονική επιτροπή που δημιούργησε η ΠΕΔ Θεσσαλίας ακριβώς για τα θέματα αυτά. Έζησα από κοντά την αγωνία και τον προβληματισμό των αυτοδιοικητικών παραγόντων για το τεράστιο αυτό πρόβλημα, ενώ σαν παλιός Δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων γνωρίζω από πρώτο χέρι την αγωνία των αγροτών για τα θέματα αυτά.

Στην ημερίδα ούτε ο κ. Φάμελλος ούτε το επιτελείο του (Ειδική Γραμματεία Υδάτων) έκαναν οποιαδήποτε αναφορά ή απολογισμό για το τι πραγματοποιήσαν επί δυόμισι χρόνια σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 60/2000 και του ισχύοντος Σχεδίου Διαχείρισης (ΣΔ) για την Θεσσαλία. Και για το θέμα αυτό αλλά και για τις ουτοπικές και ανεφάρμοστες προτάσεις που παρουσίασαν, δέχθηκαν σκληρή κριτική από τον περιφερειάρχη κ. Κ. Αγοραστό, τον πρόεδρο της ΠΕΔ Θεσσαλίας κ. Γ. Κωτσό, αλλά στη συνέχεια (αργά το απόγευμα) και από απλούς παρατηρητές, όπως εγώ, που πήραμε τον λόγο.

Εκείνο όμως που μου προξένησε πραγματικά αλγεινή εντύπωση, ήταν η τοποθέτηση του οικοδεσπότη Δημάρχου της μεγαλύτερης Θεσσαλικής πόλης, της Λάρισας, αναλογιζόμενος ότι επί 4 δεκαετίες, ανεξάρτητα από την πολιτική τοποθέτηση του ο εκάστοτε Δήμαρχος της Λάρισας, ηγείτο των προσπαθειών για τις αναγκαίες δράσεις και έργα περιβάλλοντος, ενέργειας και ύδρευσης-άρδευσης.

Επιτρέψτε μου να σχολιάσω κάποια βασικά σημεία της ομιλίας του κ. Απ. Καλογιάννη:

1. Ισχυρίσθηκε ότι με την ανεξέλεγκτη λειτουργία των 33.000 γεωτρήσεων και την αναπόφευκτη πτώση του υδροφόρου ορίζοντα, όπως είναι σήμερα η κατάσταση, θα χρειαζόμασταν «δέκα Αχελώους» για να λύσουμε το

πρόβλημα. Για την σημερινή πραγματικότητα ενοχοποίησε την έλλειψη κλειστών αγωγών και, κυρίως, την «κουλτούρα της αγροτιάς» και τις πρακτικές άρδευσης (τα κανόνια που καταβρέχουν όπως είπε το αυτοκίνητό του το καλοκαίρι). Παρέλειψε όμως ο κ. Δήμαρχος να αναφέρει για ποιο λόγο οι αγρότες αναγκάστηκαν να καταφύγουν στις χιλιάδες αυτές γεωτρήσεις, επενδύοντας από την τσέπη τους συνολικά όλα αυτά τα χρόνια ένα υπέρογκο ποσό (ύψους 1 δις ευρώ) και με λειτουργικό κόστος που φθάνει πλέον έως και τα 100 €/ στρ. Παρέλειψε ακόμη να αναφέρει ότι στο Νομό Λάρισας το 70% των αγροτικών εκμεταλλεύσεων χρησιμοποιεί συστήματα εξοικονόμησης νερών (στάγδην κλπ). Δεν έκανε επίσης καμία αναφορά στο γεγονός ότι η πολιτεία (που επί δεκαετίες αποδέχθηκε σιωπηρά και νομιμοποίησε την συνεχή επέκταση των αρδεύσεων), δεν κατασκεύασε, ως όφειλε, τα αναγκαία έργα ταμίευσης και μεταφοράς νερού στα χωράφια. Και τώρα που η έκταση των αρδεύσεων φτάνει τα 2,5 στρ. και γεννά ελλείματα 300 εκατ. μ3 νερού, τώρα που το συσσωρευμένο υδατικό έλλειμμα της λεκάνης Πηνειού απειλεί, εδώ και πολλά χρόνια, την περιοχή μας με ερημοποίηση, ο κ. Δήμαρχος μαχητικά και με έμφαση στηρίζει ανοιχτά όσους ιδεοληπτικά αρνούνται να ενισχυθεί το υδατικό δυναμικό της λεκάνης του Πηνειού για την αντιμετώπιση αυτής της καταστροφής. Και το πιο ωραίο είναι ότι, παρότι και ο ίδιος αποδέχεται την διατήρηση των ήδη αρδευομένων εκτάσεων, δεν αντιλαμβάνεται ότι η κάλυψη των αναγκών αυτών, ακόμη και αν επιτευχθεί η μείωση των καταναλώσεων (κατά μέσο όρο) στα 450 μ3 ετησίως/ στρέμμα (όπως ορθώς τίθεται ως στόχος από το Σχέδιο Διαχείρισης του 2014), τα ελλείματα θα μεγαλώνουν συσσωρευτικά και θα διευρύνεται η οικολογική καταστροφή. Εκτός πια και εάν ο κ. Δήμαρχος πιστεύει στα «παιχνίδια» με τους αριθμούς στα οποία κατέφυγε ο κ. Φάμελλος, για να μας πείσει ότι δήθεν ο κάμπος δεν θα χρειάζεται πλέον ενισχύσεις σε νερό και ότι το θέμα θα λυθεί επειδή θα γίνουν τα νέα «έργα χωρίς ονοματεπώνυμο» που μας παρουσίασε.

2. Θλιβερή υπήρξε η προσπάθεια του κ. Δημάρχου να συνδέσει γνωστά αποτυχημένα παραδείγματα επέμβασης στη φύση (όπως π.χ. στην Αράλη της πρώην ΕΕΣΔ), με την πρώην λίμνη Κάρλας. Ο κ. Δήμαρχος, δυστυχώς, αγνοεί πλήρως την ιστορία του θέματος, παρότι η Κάρλα απέχει μόνο λίγα χιλιόμετρα από τον τόπο καταγωγής του. Έτσι την φάση αποξήρανσης των 150.000 στρεμμάτων με τα έλη και την ελονοσία, καθώς και την εκκένωση (το έτος 1962) των υδάτων από τα υπόλοιπα 40.000 στρέμματα (που βρίσκονταν στο χώρο που σήμερα κατασκευάστηκε ο νέος ταμιευτήρας), τα «τσουβάλιασε» ως «αποξήρανση», προσδίδοντας μάλιστα με την τοποθέ-

τησή του αυτή πλήρη απαξίωση στο τόσο σημαντικό έργο της γενιάς των πατεράδων μας. Ο χώρος δεν επιτρέπει μεγαλύτερη ανάλυση. Περιοριζόμαστε να τον ενημερώσουμε ότι ο σχεδιασμός για τον νέο ταμιευτήρα που σήμερα κατασκευάστηκε είναι ακριβώς ο ίδιος με εκείνον της δεκαετίας 1960. Απλά η υλοποίησή του καθυστέρησε 3 δεκαετίες για λόγους άσχετους με τις προθέσεις των προγόνων μας (ιδιοκτησιακό, δικαστικές διαμάχες κλπ). Ας αναζητήσει στοιχεία για το θέμα και όταν ενημερωθεί ας ξανασκεφθεί εάν θα πρέπει να χρησιμοποιεί έτσι άκριτα τις διάφορες ψευδοοικολογικές στρεβλώσεις της ιστορίας του τόπου του.

3. Θα σχολιάσω επίσης την επιλεκτική αναφορά του κ. Καλογιάννη στον αείμνηστο Αριστείδη Λαμπρούλη ως Θαρραλέο Δήμαρχο που άλλαξε την πηγή υδροδότησης της ΔΕΥΑΛ (από τον Πηνειό στις γεωτρήσεις). Σωστά το επεσήμανε, παρέλειψε όμως να αναφέρει πως ο τότε «μέντοράς» του είχε ιδέες και όραμα, όχι μόνο για την ύδρευση αλλά και την συνολική ανάπτυξη του τόπου του και ευρύτερα της Θεσσαλίας, προς όφελος του λαού, όπως άλλωστε ταιριάζει στον Δήμαρχο μιας μεγάλης πόλης. Ο αείμνηστος Δήμαρχος ανέπτυξε αγαστή και σταθερή συνεργασία, ανεξάρτητα από ιδεολογικές διαφορές, με ΟΛΟΥΣ τους παράγοντες της Αυτοδιοίκησης και τους επιστημονικούς φορείς (το γνωρίζω γιατί στο θέμα του Αχελώου συνεργάστηκα ως πρ. γραμματέας του Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας και πρ. πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ), με κοινούς στόχους και αγώνες, χωρίς ποτέ να συμβιβασθεί απέναντι στις όποιες επιλογές των κυβερνήσεων. Ας μου επιτραπεί να μην επεκταθώ σε περαιτέρω συγκρίσεις.
4. Όπως και ο κ. Φάμελλος, έτσι και ο κ. Καλογιάννης δεν έκανε την παραμικρή αναφορά στην τύχη των έργων του άνω Αχελώου (Συκιά-σήραγγα), άσχετα από την θέση που αμφότεροι έχουν επί του Σχεδίου Διαχείρισης. Οφείλει λοιπόν μια καθαρή τοποθέτηση ο κ. Δήμαρχος στο πραγματικό αυτό δίλλημα : ΝΑΙ ή ΟΧΙ στην λειτουργία του ΥΗ έργου Συκιάς, με παραγωγή ενέργειας και προς τον Αχελώο αλλά και προς την έξοδο της σήραγγας στη Δρακότρυπα ; Θα συμφωνήσει ότι το μεγάλο αυτό θέμα αφορά όλους μας και ότι η παραγωγή καθαρής ενέργειας καθ' όλο το χρόνο είναι χρήσιμη, άσχετα με το αν ο ίδιος δεν κρίνει αναγκαία την μεταφορά για αρδεύσεις κατά την αρδευτική περίοδο ;

Κλείνοντας, ας προσπαθήσει ο κ. Καλογιάννης να μελετήσει τις θέσεις της ΠΕΔ Θεσσαλίας (στο ΔΣ της οποίας είναι μέλος) και των επιστημόνων που ασχολήθηκαν με το Σχέδιο Διαχείρισης και ας φροντίσει να συμπορευθεί στην

κοινή προσπάθεια Περιφέρειας, Αυτοδιοίκησης και επιστημονικών φορέων,
ξεχνώντας για λίγο τις πολιτικές δεσμεύσεις του.

Λάρισα 28/9/2017

Κ. ΓΚΟΥΜΑΣ ΚΑΤΑ ΑΠ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΧΕΛΩΟ

«Η θλιβερή προσπάθεια του κ. Δημάρχου...»

Αναφερόμενος στη σκληρή κριτική που ασκήθηκε από τοπικούς παράγοντες και από τον ίδιο στους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες για το θέμα του Αχελώου, κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, ο Κώστας Γκούμας επικεντρώνει τα βέλη του στον δήμαρχο Λαρισαίων Απ. Καλογιάννη επιστημαίνοντας σε επιστολή του:

Εκείνο όμως που μου προξένησε πραγματικά αλγεινή εντύπωση, ήταν η τοποθέτηση του οικοδεσπότη δημάρχου της μεγαλύτερης θεσσαλικής πόλης, της Λάρισας, που επί 4 δεκαετίες, ανεξάρτητα από την πολιτική τοποθέτηση του εκάστοτε Δημάρχου της, πάντοτε ηγήθηκε των προπαθειών για τις αναγκαίες δράσεις και έργα περιβάλλοντος, ενέργειας και ύδρευσης-άρδευσης.

Επιτρέψτε μου να παραθέσω τα βασικά επιχειρήματα της ομιλίας του κ. Απ. Καλογιάννη και να τα σχολιάσω:

1. Ισχυρίστηκε ότι με την ανεξέλεγκτη λειτουργία των 33.000 γεωτρήσεων και την αναπόφευκτη πτώση του υδροφόρου ορίζοντα, όπως είναι σήμερα η κατάσταση, θα χρειαζόμασταν «δέκα Αχελώους» για να λύσουμε το πρόβλημα. Για την όλη κατάσταση ενοχοποίησε την έλλειψη κλειστών αγωγών και, κυρίως, την «κουλτούρα της αγροτιάς» και τις πρακτικές άρδευσης (τα κανόνια καταβρέχουν το αυτοκίνητό του είτε το καλοκαίρι). Παρέλειψε όμως ο κ. Δήμαρχος να αναφέρει γιατί οι αγρότες αναγκάστηκαν να καταφύγουν στις χιλιάδες αυτές γεωτρήσεις, επενδύοντας συνολικά όλα αυτά τα χρόνια ένα υπέρογκο ποσό (ύψους 1 δισ. ευρώ) και με λειτουργικό κόστος που φθάνει πλέον έως και τα 100 / στρ. Δεν έκανε καμία αναφορά στο γεγονός ότι η πολιτεία (που αποδέχθηκε σωπηρά τη συνεχή επέκταση των αρδεύσεων), δεν κατασκεύασε, ως όφειλε, τα αναγκαία έργα ταμίευσης και μεταφοράς νερού στα χωράφια. Και τώρα που η έκταση των αρδεύσεων υπερβή κάθε όριο και γεννά ελλείμματα 300 εκατ. μ³ νερού, ο κ. Δήμαρχος μαχητικά και με έμφαση στηρίζει ανοιχτά όσους ιδεοληπτικά αρνούνται να ενισχυθεί το υδατικό δυναμικό της λεκάνης του Πηνειού. Και το πιο ωραίο είναι ότι παρότι και ο ίδιος αποδέχεται τη διατήρηση των αρδευομένων εκτάσεων στο ύψος των 2,5 εκατ. στρεμμάτων, δεν αντιλαμβάνεται ότι η κάλυψη των αναγκών αυτών, ακόμη και με τη μείωση των καταναλώσεων στα 450 μ³ ετησίως/στρέμμα (κατά μέσο όρο), θα μεγαλώνει συσσωρευτικά τα ελλείμματα και θα διευρύνει την οικολογική καταστροφή στα υπόγεια νερά. Εκτός πια και εάν ο κ. Δήμαρχος πιστεύει στα «παιχνίδια» με τους αριθμούς στα οποία προσέφυγε ο κ. Φάμελλος, για να μας πείσει ότι ο κάμπος δεν θα χρειάζεται πλέον ενισχύσεις με νερό, γιατί θα γίνουν τα νέα «έργα χωρίς ονοματεπώνυμο» που μας παρουσίασε.

2. Θλιβερή υπήρξε η προσπάθεια του κ. Δημάρχου

να συνδέσει αποτυχημένα παραδείγματα επέμβασης στη φύση (όπως π.χ. στην Αράλη της πρώην ΕΕΣΔ), με την πρώην λίμνη Κάρλας. Ο κ. Δήμαρχος, δυστυχώς, αγνοεί πλήρως την ιστορία του θέματος. Παρότι η Κάρλα απέχει μόνο λίγα χιλιόμετρα από τον τόπο καταγωγής του. Έτσι, τη φάση αποξήρανσης των 150.000 στρεμμάτων με τα έλη και την ελονοσία, καθώς και την εκκένωση (το έτος 1962) των υδάτων από τα υπόλοιπα 40.000 στρέμματα (που βρίσκονταν στον χώρο που σήμερα κατασκευάσθηκε ο νέος ταμιευτήρας), τα «τσουβάλισσε» ως «αποξήρανση», προσδίδοντας μάλιστα με την τοποθέτησή του αυτή πλήρη απαξίωση στο έργο της γενιάς των πατεράδων μας. Ο χώρος δεν επιτρέπει μεγαλύτερη ανάλυση. Ας αναζητήσει στοιχεία για το θέμα και όταν ενημερωθεί ας ξανασκεφθεί εάν θα πρέπει να χρησιμοποιεί έτσι άκριτα τις διάφορες ψευδοοικολογικές διαστρεβλώσεις της ιστορίας του τόπου μας.

3. Θα σχολιάσω επίσης την επιλεκτική αναφορά του κ. Καλογιάννη στον αείμνηστο Αριστείδη Λαμπρούλη ως θαρραλέο Δήμαρχο που άλλαξε την πηγή υδροδότησης της ΔΕΥΑΛ. Σωστά το επεσήμανε, παρέλειψε όμως να αναφέρει πως ο τότε «μέντοράς» του είχε ιδέες και όραμα όχι μόνο για την ύδρευση αλλά και την συνολική ανάπτυξη του τόπου του και ευρύτερα της Θεσσαλίας, όπως άλλωστε ταιριάζει στον Δήμαρχο μιας μεγάλης πόλης. Ο αείμνηστος Δήμαρχος ανέπτυξε αγαστή και σταθερή συνεργασία, ανεξάρτητα από ιδεολογικές διαφορές, με ΟΛΟΥΣ τους παράγοντες της Αυτοδιοίκησης και τους επιστημονικούς φορείς (το γνωρίζω γιατί στο θέμα του Αχελώου συνεργάσθηκε ως πρ. γραμματέας του Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας και πρ. πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ), με κοινούς στόχους και αγώνες χωρίς ποτέ να συμβιβασθεί απέναντι στις κυβερνητικές επιλογές. Ας μου επιτραπεί να μην επεκταθώ σε συγκρίσεις.

4. Όπως και ο κ. Φάμελλος, έτσι και ο κ. Καλογιάννης δεν έκανε την παραμικρή αναφορά στην τύχη των έργων του άνω Αχελώου (Συκιά-σήραγγα), άσχετα από τη θέση που πήρε για το Σχέδιο Διαχείρισης. Οφείλει μια καθαρή τοποθέτηση ο κ. Δήμαρχος στο πραγματικό αυτό δίλημμα. ΝΑΙ ή ΟΧΙ στη λειτουργία του ΥΗ έργου Συκιάς προς τον Αχελώο και προς την έξοδο της σήραγγας στη Δρακότρυπα; Θα συμφωνήσει ότι το μεγάλο αυτό θέμα αφορά όλους μας και ότι η παραγωγή ενέργειας όλο τον χρόνο είναι χρήσιμη, άσχετα με το αν ο ίδιος δεν κρίνει ωφέλιμη τη μεταφορά για αρδεύσεις την αρδευτική περίοδο;

Κλείνοντας, ας προσπαθήσει ο κ. Καλογιάννης να μελετήσει τις θέσεις της ΠΕΔ Θεσσαλίας (στο ΔΣ της οποίας είναι μέλος) και των επιστημόνων που συζητήθηκαν με το Σχέδιο Διαχείρισης και ας φροντίσει να συμπορευθεί στην κοινή προσπάθεια Περιφέρειας, Αυτοδιοίκησης και επιστημονικών φορέων, ξεχνώντας για λίγο τις πολιτικές δεσμεύσεις του.